

EFFECTUS.

1. Effectus formalis neque impeditur neque variatur eadem forma subjectum informante, Prolegom. 4, cap. 5, num. 2.
2. Effectus mere naturalis contingens potest cognosci positus requisitis et sublatis impedimentis, Proleg. 2, cap. 7, num. 16. Secus de effectibus libere contingentibus, ibidem, num. 17.
3. Effectus a solo Deo pendens vel etiam a causis necessariis in divino decreto cognosci potest, Proleg. 2, cap. 8, num. 6.

ELECTIO.

1. Electio medii necessarii, si intentio finis libera sit, libertatem non tollit, Proleg. 1, cap. 1, num. 2.

EPHREM.

1. S. Ephrem ante Pelagium scribens multa de divina gratia docuit, quæ definitionibus Ecclesiæ postea editis mire consentiunt, Proleg. 6, cap. 6, n. 9.

EPISTOLA.

1. Epistola Augustini ad Pelagium, et ejus expositio, Proleg. 6, cap. 7, in lib. August., cap. 18 et 19.
2. Epistolæ Cœlestini ad Galliæ Episcopos quanta auctoritas, Prolegom. 6, cap. 1, a num. 8. Ejusdem Epistolæ assertiones, ibid., num. 12.

ERROR.

1. Errores Judæorum de gratia Christi, Prolegom. 5, cap. 4, per totum.
2. Errores Pelagii. Vide GRATIA, præcipue in verbo, numer. 22, 26, 28.
3. Errores Baii. Vide BAIUS.
4. Errores hæreticorum circa bona opera moralia, lib. 1, cap. 4, a num. 2.
5. Per peccatum originale nullus error in intellectum transfunditur, sed solum ignorantia, Prolegom. 4, cap. 6, num. 13.
6. Status innocentiae vel naturæ integræ ex gratuito privilegio esset expers erroris, libro 1, capit. 1, num. 3.
7. Error. Vide VOLUNTAS, NUM. 23.

EVA.

1. Eva, statim ac peccavit, amisit justitiam originalem et naturæ integritatem, Prolegom. 4, cap. 6, num. 11.
2. Eva et Adam in statu naturæ integræ conditi sunt, Prolegom. 4, cap. 3, num. 4.

EVIDENTIA.

1. Evidentia. Vide FIDES, NUM. 12, 14 et 15.
2. Evidentia in attestante mysteriorum fidei viribus naturæ in Angelis etiam malis dari potest, libr. 2, cap. 10, num. 4 et 15.
3. Homines in hac vita non posse habere evidentiam in attestante mysteriorum fidei, sine gratiæ auxilio, est probabilius, lib. 2, cap. 10, num. 4.
4. Evidentia. Vide PROPHECIA, NUM. 5 et 6.

EUCARISTIA.

1. Eucharistia. Vide PRÆCEPTUM, NUM. 23.

F

FACILITAS.

1. Facilitas quæ visitur in potentia quando elicit actum, quid sit? lib. 2, cap. 8, num. 3.

FAUSTUS.

1. Faustus, Rhegiensis Episcopus, Semipelagianismi fautor et doctor habitus, Prolegom. 5, cap. 5, num. 21 et 23.

FIDES.

1. Fidei cognitio duo requirit, lib. 2, cap. 1, n. 8.
2. Fides non est simpliciter necessaria ad opera moraliter bona, lib. 1, cap. 6, num. 6.
3. Fidem non esse donum gratiæ Dei adjuvantis ad credendum Pelagiani et Semipelagiani asserunt, lib. 2, cap. 2, num. 1, et Proleg. 5, cap. 2, num. 11, et cap. 5, num. 5. Diverso tamen modo utrique errant, lib. 2, cap. 2, num. 1.
4. Fides duos includit actus, intellectus unum, alterum voluntatis, ibidem. Secundum se est donum gratiæ gratum facientis, Proleg. 3, cap. 4, n. 5.
5. Ad credendum, sicut oportet fide divina per actum intellectus necessarium simpliciter est ex parte ipsius speciale gratiæ auxilium, lib. 2, cap. 2, num. 3 et 6. Et hoc ad quemcumque actum fidei divinæ, ibidem, num. 7. Et in quocumque naturæ statu, num. 8.
6. Fidei initium quid et quotuplex, libro 2, capit. 3, num. 1.
7. Fidei infusæ actus quo intellectus credit revelatis, non est supernaturalis tantum in fieri, lib. 2, cap. 6, per totum. Neque ex denominatione, vel modo tali actui extrinseco, ibid., cap. 7, per totum. Neque ex modo intrinseco, accidentario tamen, seu inhærenti, cap. 8, per totum. Sed est supernaturalis in sua substantia et essentia, ibid., cap. 5, a num. 1, et cap. 2, num. 8.
8. Fidei actus infusus aut alius ejusdem speciei per vires naturæ fieri nequit: lib. 2, cap. 5, a num. 1. Potest tamen viribus naturæ dari fides aliqua acquisita, ibid., cap. 10, num. 3 et 5. Quæ et qualis sit hæc fides, ibidem, a num. 7.
9. Fidei Christianæ proprietates excellentiores sunt quam ejusque humanæ, lib. 2, cap. 10, num. 8. Quædam fidei proprietates est firmitas; et quid sit, ibid., num. 17. Major est in divina quam in humana fide, ibidem.
10. Fides quam Apostolus inter gratias gratis datas numerat, in quo consistat? Prolegom. 3, cap. 5, a num. 9, usque ad 14.
11. Fidem inchoatam acquiri per naturalem voluntatem credendi senserunt Semipelagiani, Proleg. 5, cap. 5, num. 13.
12. Fides naturalis seu acquisita mysteriorum fidei duplex esse potest, lib. 2, cap. 10, num. 10. Una ex terminis obscura, et altera evidens in attestante, ibidem.
13. Fides humana obscura et voluntaria non potest esse certa ex parte objecti, sed ut plurimum ex parte subjecti, ibidem.
14. Fides acquisita habens evidentiam attestantis potest esse certa certitudine objectiva seu essentiali, lib. 2, cap. 10, num. 11. Hæc autem certitudo etiam fidei acquisitæ in hominibus dari nequit, sine gratiæ auxilio, ibid.
15. Fides acquisita, quantumvis perfecta, semper inferior est in certitudine fidei infusæ, lib. 2, cap. 10, num. 11.
16. Fides infusa non patitur secum dubitationem liberam, seu deliberatam de eodem objecto, ibidem, num. 12. Nec item fides acquisita cum evidentia in attestante, ibidem. Aliter fides acquisita obscura et inevidens, ibid.

17. Fides acquisita mysteriorum fidei infallibilis est ratione materiæ, seu ex materiali objecto, lib. 2, cap. 10, num. 13. Libera tamen et obscura fallibilis est formaliter, seu ex objecto formali, ibidem, num. 14.
18. Fides acquisita hæretici etiam falsa est ejusdem speciei cum fide acquisita Catholici, quæ materialiter tantum est vera, ibidem.
19. Objectum fidei humanæ etiam res supernaturales ingrediuntur, et quomodo? lib. 2, c. 10, n. 25.
20. Fidem acquisitam naturalem nunquam posse attingere Deum eodem motivo quo infusa attingit, longe verior est sententia. ibid., cap. 11, n. 8.
21. Fides impetrat et meretur donum gratiæ divinæ, lib. 2, cap. 2, num. 8.
22. Discrimen inter motivum fidei infusæ et acquisitæ hæretici vel dæmonis, lib. 2, cap. 11, num. 31 et 32.
23. Ex hypothesi quod, facta propositione objecti et motivi fidei Deus negaret intellectui concursum supernaturalem, non eliceret tunc actum fidei infusæ, ibid., cap. 11, num. 34. Eliceret tamen actum fidei acquisitæ ex alio motivo humano, quod divinum communiter comitatur, ibidem.
24. Fidei confessio. Vide CONFESSIO.

FIDUCIA.

1. Fiducia non ad intellectum sed ad voluntatem per se formaliter spectat, lib. 2, 12, num. 2.

FINIS.

1. Finis hominis naturalis et supernaturalis, lib. 1, in Prælod., numer. 3.
2. Finis dat speciem actui, et bonitatem vel malitiam in moralibus, lib. 1, cap. 6, num. 5.
3. Duplex finis ultimus quoad appetitionem repugnat. Implicat item quod finis, supernaturalis quoad consecutionem, sit naturalis quoad appetitionem, Prolegom. 4, cap. 1, num. 8.

FOMES.

1. Fomitis difficultas quomodo per habitus infusos minuatur, lib. 1, cap. 10, num. 7.

FORTITUDO.

1. Fortitudinis donum actuale specie distinguitur ab actu fortitudinis infusæ, lib. 2, cap. 21, n. 11.

FRUCTUS.

1. Fructus Spiritus Sancti, actus et opera virtutum præsertim significant, lib. 2, cap. 22, num. 25. A virtutum et donorum actibus in iisdem materiis non distinguuntur, ibid., num. 26. Cur fidem, spem et prudentiam inter fructus Spiritus Sancti Apostolus non numeret, ad Galatas 5, ibidem, num. 28.

FULGENTIUS.

1. D. Fulgentii opera recensentur, Proleg. 6, cap. 6, num. 25. Ejus doctrina de gratia contra Semipelagianos magnopere laudatur, ibid. Illius maxima auctoritas post Augustinum et Prosperum, ibid.

FUTURUM CONTINGENS.

1. Futurorum præscientia non est ratio vel causa quod res futura sit, Proleg. 1, cap. 6, num. 28.
2. Futura contingentia per scientiam conditionalatam Deus infallibiliter cognoscit, Prolegom. 2, cap. 1, num. 6. Idque ante ullum suæ voluntatis decretum,

- ibidem. Hanc sententiam societatis Patres semper docuerunt, ibidem, num. 7.
3. Rem esse in causa, non est esse futuram, Proleg. 2, cap. 7, num. 4. Denominatio futuri non solum desumitur ex efficaci voluntate Dei, ibid., num. 5.
4. Rem esse futuram formaliter consistit in transitu rei ab esse quod habet in causa, ad illud quod in se habitura est, Prolegom. 2, cap. 7, num. 7.
5. Contingentia quid addat futurity? ibid., num. 9. Quæ indifferentia sit de ratione futuri contingentis, ibidem, num. 10.
6. Circa determinatam veritatem futurorum contingentium erravit Aristoteles, Prolegom. 2, cap. 7, num. 11, 12 et 13. Veritas futurorum contingentium non desumitur ex determinatione causæ in actu primo constitutæ, ibidem, num. 14.
7. Contingentia effectus futuri in causa necessaria invenitur passive in libera active, intrinsece, Prolegom. 2, cap. 7, num. 15.
8. Futura libera habent determinationem suæ veritatis in causa prout libere determinabitur in actu secundo, Prolegom. 2, cap. 7, num. 18.
9. Futura conditionata non sunt vera in vi illationis ex causa, neque in illa cognosci possunt infallibiliter, ibid., num. 20. Habent determinatam veritatem, num. 21. Quo sensu illam habeant, num. 24.
10. Futura neque absoluta, neque determinata pendunt ex voluntate Dei prædeterminante, Prolegom. 2, cap. 9, num. 7.
11. Ex eo quod Deus cognoscat conditionata indeterminate vera ante decretum suæ voluntatis, non sequitur illa cognoscere ut necessaria, vel futura ex causa extrinseca prædeterminante voluntatem, Prolegom. 2, cap. 9, num. 10.
12. Effectus mere naturalis contingens potest cognosci in causa positus requisitis, et sublatis impedimentis, Proleg. 2, cap. 7, num. 16. Secus de effectibus libere contingentibus, num. 17.
13. Actus non potest prævideri absolute futurus, nisi potentia ad illum simpliciter supponatur, Proleg. 2, cap. 1, num. 6.
14. Causalis hæc, ideo res futuræ sunt, quia Deus præscit futuras, falsa est de scientia visioni, Proleg. 2, cap. 10, num. 26. Illative tamen vera est, ibidem, num. 23 et 33.

G

GAUDIUM.

1. Gaudium de Deo duplex: amicitiae, scilicet, et concupiscentiæ, lib. 2, cap. 13, num. 12. Utriusque ratio explicatur, ibidem.

GELASIUS.

1. Gelasii Romani Pontificis pro tuenda Gratia studium et scripta, Proleg. 6, cap. 1, num. 22.

GENNADIUS.

1. Gennadius temere dixit Cassianum a Sancto Prospero fuisse infamatum, Proleg. 5, cap. 5, num. 14. An fuerit Semipelagianus, non liquet, Catholicus tamen obijt, ibidem, num. 33.

GENTES.

1. Gentes aliquando morale bonum operantur, ex sola ordinaria providentia, lib. 1, cap. 8, n. 41.

GOTHESCALCUS.

1. Gothescalcus hæresis prædestinatorum auctor, Prolegom. 6, cap. 5, num. 3.

GRATIA.

1. Gratia est principium internum operationum ad quas juvat. In præmio totius operis, num. 2.
2. Gratia etymologia, Proleg. 3, cap. 1, n. 2 et 3.
3. Gratia excitantis motus libertatis sunt expertes, Prolegom. 1, cap. 6, num. 3.
4. Gratia solum significat dona supernaturalia vel quoad substantiam, vel quoad modum, Proleg. 3, cap. 2, num. 3 et 7.
5. Omnis gratia Dei est gratia Christi, ibidem, a num. 9.
6. Gratia increata, quæ dicatur, Prolegom. 3, cap. 3, a num. 2. Omnis creata datur in tempore, ibidem, num. 6. Increata non omnis communicatur in tempore, num. 7. Gratia nomine simpliciter venit temporalis, cap. 3, num. 9. Et gratia gratum faciens, Prolegom. 3, cap. 6, num. 1.
7. Gratia divisio in internam et externam, Proleg. 3, cap. 6, num. 10 et 11.
8. Gratia gratis data et gratum faciens late exponitur, Proleg. 3, cap. 4, per totum. Gratia gratis datae communes sunt peccatoribus et justis, ibid., num. 8 et 9. Gratia gratum faciens includit omnia dona gratia, quæ homini ad propriam sanctificationem conferuntur, ibidem, num. 15.
9. Gratia gratum faciens, quo sensu sit nobilior gratis datis, Prolegom. 3, cap. 4, num. 19.
10. Gratia sanitatum et operatio virtutum quid, et utrum distinguantur? Proleg. 3, cap. 5, a num. 15. De numero et quidditate harum gratiarum, ibid., per totum caput.
11. Gratia gratis datae plures possunt numerari quam novem, nec omnes inter se necessario differunt, Prolegom. 3, cap. 5, num. 63 et 64.
12. Gratia non fit per creationem, Proleg. 3, cap. 6, num. 2.
13. Gratia nomine actualem et habitualement sæpe Patres intelligunt, ibidem, num. 3 et 6.
14. Gratia sanctificantis divisio in gratiam viæ et patriæ, Prolegom. 3, cap. 6, num. 7. Gratia patriæ est perfectior gratia viæ in suo esse, non tamen in ratione gratia, ibidem.
15. Gratia viæ dividitur in eam quæ est in essentia animæ; et in eam quæ residet in potentiis, ibid., num. 3.
16. Gratia actualis sanctificans sunt actus supernaturales, et Dei concursus ad illos requisitus, Proleg. 3, cap. 6, num. 9. Triplex illius divisio, num. 10. Varia illius nomina explicantur, num. 11.
17. Gratia præoperans coincidit cum operante, Proleg. 3, cap. 6, num. 13. Gratia prædeterminantis nomen inusitatum et ambiguum, ibidem. Præparantis et prædefinientis gratia vox ambigua et generalis, ibid., num. 14.
18. Gratia a iustitia originali distinguitur, Proleg. 4, cap. 5, num. 2 et 5. Nec ex se est physicum et connaturale principium iustitiæ originalis, ibidem, num. 4. Probabile tamen est esse connaturale principium habituum supernaturalium, ibidem.
19. Iustitia originalis quo sensu gratiam includat, Prolegom. 4, cap. 5, num. 6. Quo sensu dici possit gratia, ibid., num. 7.
20. Gratia adjuvans ad bene operandum moraliter non est necessario conjuncta cum statu originalis iustitiæ, ibid., num. 10.
21. Gratia dona revocantur ad actus, habitus et auxilia, Proleg. 5, cap. 2, num. 13.
22. Gratia nomine solum legem, liberum arbitrium, revelationem et doctrinam intelligit Pelagius, Prolegom. 5, cap. 2, num. 3 et 10. Gratiam adoptionis agnovit in parvulis, non tamen in adultis, n. 5. — Gratia solum tribuebat vim facilitandi ad observantiam legis divinæ, ibid., num. 7. Gratiam, quæ dat bene posse operari semper negavit, Proleg. 5, cap. 3, num. 7. Solum admisit gratiam quæ juvet possibilitatem voluntatis atque operis, ibid., n. 11. Gratiam internam non agnovit, neque excitantem, ibidem, a num. 13 usque ad 15. Efficacem omnino negavit, num. 19.
23. Gratiam Dei secundum merita hominum docuerunt Semipelagiani, Proleg. 5, cap. 6, num. 1. Eorum error explicatur per totum caput. Quid de gratia præveniente? num. 10. Quid de gratia adiutorio quoad sufficientiam et efficaciam, ibidem, a num. 24.
24. Gratia initiali nomine quid intelligat Prosper, Proleg. 5, cap. 6, num. 22 et 28.
25. Gratia generalis nomine quid intelligant Semipelagiani: quid item nomine specialis? ibidem, num. 31 et 32.
26. Gratia nomine tam Pelagius quam Semipelagiani æquivoce usi, Proleg. 5, cap. 6, num. 44.
27. Gratiam adjuvantem negavit Calvinus, Proleg. 5, cap. 7, num. 9. — Gratiam quibus in locis Scriptura commendat, Proleg. 6, cap. 1, num. 1. Gratiam dari ad singulos actus, Proleg. 6, cap. 7, in lib. August., cap. 11.
28. Gratiarum diversitatem a Paulo expressam negavit Pelagius, ibidem.
29. Gratia quot modis necessaria, lib. 1, in Prælud., num. 1 et 2. Utrum necessaria sit ad omnes veritates cognoscendas, lib. 1, cap. 1, a num. 1.
30. Gratia specialis etiam in statu naturæ lapsæ, vel in puris naturalibus non est necessaria ad cognoscendas veritates naturales divisivè sumptas, lib. 1, cap. 1, n. 5 et 6. Est tamen necessaria ad cognoscendas omnes veritates naturales collectivè, præsertim sine admixtione erroris, ibid., num. 8.
31. Specialis gratia ad veritates etiam naturales cognoscendas non solum est gratia Dei, sed etiam Christi, de facto: de possibili tamen esse aliter potest, lib. 1, cap. 1, num. 15. Gratia omnis in statu innocentia daretur propter merita Christi, ibid.
32. Utrum gratia sit necessaria ad omnem cogitationem moralem honestam? lib. 1, cap. 2, num. 5, 10, 13, 14 et 15.
33. Gratia aliqua est sufficiens ut homo lapsus faciat aliqua opera sine ulla malitia, lib. 1, cap. 3, n. 4.
34. Gratia habitualis vel charitas non requiritur ad omne opus bonum, lib. 1, cap. 4, num. 16. Gratia nulla infusa per modum habitus est necessaria ad honestam operationem, ibid.
35. Necessitas gratia ad opera supernaturalia intrinseca dicitur: ad naturalia extrinseca, et cur? lib. 2, in Prælud., num. 1. Intrinseca tam in Angelis quam in homine, etiam in statu naturæ integræ reperitur, ibidem.
36. Homini in statu naturæ lapsæ utraque gratia necessaria, lib. 2, in Prælud., num. 1. Præsertim ad actus voluntatis et intellectus supernaturales, ibid., num. 3. Et quomodo, lib. 2, cap. 8, num. 6. Homo

tam in statu naturæ integræ, quam in statu originalis iustitiæ posset esse sine gratia sanctificante, Proleg. 4, cap. 3, num. 10.

37. Justus non indiget nova gratia habituali, imo nec præexistentis augmento ad non peccandum, lib. 1, cap. 25, n. 5. Nec actuali ad singula peccata vitanda, præter illam quæ ad generalem providentiam spectat, ibid., num. 6.
38. Homo lapsus etiam sanatus per gratiam sanctificantem, indiget speciali gratia ad vitanda omnia peccata longo tempore, lib. 2, cap. 25, num. 7.
39. Ad gratia conservationem gratia opus est, et qualis? ibid., num. 10.
40. Ad primam gratiam auxiliantem non potest homo se disponere, lib. 2, cap. 25, num. 8. Nec ad primam gratiam sanctificantem, sine dispositione supernaturali, ibidem.
41. Gratia necessitas ad actum amoris Dei naturalem. Vide AMOR, num. 11, 14, 18 et 19.
42. Gratia necessitas ad actus fidei. Vide FIDES, num. 2, 3, 5 et 8. Et VOLUNTAS, num. 11.
43. Quomodo revelatio gratia dicitur. Vide REVELATIO, num. 1 et 8.
44. Gratia necessitas ut homo bene moraliter operetur. Vide HOMO, a num. 19. Vide OPERATIO latissime.
45. Gratia necessitas ad amandum inimicos, lib. 1, cap. 37, num. 14.
46. Gratia necessitas ad martyrium. Vide MARTYRIUM.
47. Gratia necessitas ad servanda præcepta. Vide PRÆCEPTUM, a num. 12, latissime.
48. Gratia necessitas ad efficiendum et recipiendum Sacramentum. Vide PRÆCEPTUM, a num. 24.
49. Gratia necessitas ad remissionem peccati. Vide REMISSIO.
50. Gratia necessitas ad vincendas tentationes. Vide TENTATIO.

GRATITUDO.

1. Gratitudo Deo non convenit, Prolegom. 3, cap. 2, num. 6 et 7.
2. Gratitudo hominis est gratia Dei, ibid., n. 8.

GUBERNATIO.

1. Gubernationis nomine Paulus quid intelligat? Prolegom. 3, cap. 5, num. 66.

H

HABITUS.

1. Habitus supernaturalis receptio in anima remote libera dicitur, Proleg. 1, cap. 2, num. 6.
2. Habitus charitatis in patria necessario ordinatur ad suos actus, Prolegom. 1, cap. 5, num. 5. Ad illos potentiam quasi necessitat, ibidem. Non desineret, quamvis Deus cum voluntate non concurreret, ibidem.
3. Habitibus tam naturalibus quam supernaturalibus voluntas ulitur pro sua libertate, Proleg. 1, cap. 5, num. 8.
4. Habitus malos Deus non potest infundere, Proleg. 4, cap. 8, num. 11.
5. Habitus supernaturales originalem iustitiam homini conferre non poterant, Proleg. 4, cap. 5, n. 2.
6. Habitus infusi quomodo minuant fomitis difficultatem, lib. 1, cap. 10, num. 7.
7. Habitus acquisitus non amittitur per unum actum contrarium, lib. 1, cap. 38, num. 5.
8. Differentia inter habitus infusos et acquisitos assignatur, lib. 2, cap. 8, num. 3. Infusi ad quam qualitatis speciem spectent, lib. 2, cap. 9, num. 3.

HERETICUS ET HERESIS.

1. Hæresis Pelagianæ initium et progressus, Proleg. 5, cap. 2, a num. 1.
2. Hæreticorum errores circa bona opera moralia, lib. 1, cap. 4, a num. 2.

HIERONYMUS.

1. D. Hieronymi encomia, Proleg. 6, cap. 6, a num. 11. Accuratissime contra Pelagium scripsit, ibidem. Quanta ejus auctoritas ad confutandas hæreses, ibidem.

HILARIUS.

1. An duo extiterint Hilarii tempore S. Augustini, Prolegom. 6, cap. 6, num. 21.

HOMO.

1. Homo potest a Deo creari in statu puræ naturæ sine peccato; imo sine illo futurus erat, si immediate a Deo crearetur, Prolegom. 4, cap. 1, num. 4 et 17.
2. Homo non potest connaturali modo creari nisi propter aliquam beatitudinem, Proleg. 4, cap. 1, num. 6 et 19. Non habet naturalem appetitum innatum ad visionem Dei, ibid., num. 21. Opinio contraria refertur, num. 6.
3. Homo potuit a Deo condi extra statum naturæ integræ, Proleg. 4, cap. 2, num. 5.
4. Utrum homo in statu naturæ integræ legem naturalem servare posset? ibid., num. 6 et 13. Connaturale ei non est donum speciale integritatis naturæ, ibid., num. 8 et 13.
5. Homo in statu puræ naturæ quomodo posset naturalem beatitudinem assequi, ibid., num. 25.
6. An homo proxime creatus a Deo in quolibet statu dici possit creatus in originali innocentia? Proleg. 4, cap. 3, num. 2.
7. Homini primo quid Deus contulerit? ibid., a num. 3; in statu puræ naturæ, licet non peccaret, naturaliter moreretur, ibid., num. 7.
8. Homo in solo statu naturæ integræ posset prius venialiter peccare quam mortaliter, non ita in statu originalis iustitiæ, Proleg. 4, cap. 3, num. 10, juncto 4. Tam in statu naturæ integræ, quam in statu originalis iustitiæ posset esse sine gratia sanctificante, ibidem., num. 10.
9. Homo de facto semper ordinatus fuit ad finem supernaturalem per sufficientia media a Deo præparata, Proleg. 4, cap. 4, n. 1 et 2. Neque in statu integræ, neque puræ naturæ haberet vires ad actus supernaturales eliciendos, num. 8.
10. Homo solum a mortali culpa lapsus denominatur, et in statu naturæ lapsæ constituitur, Prolegom. 4, cap. 6, num. 1.
11. Quo sensu dicatur homo a Patribus imaginem Dei perdidisse per peccatum, Proleg. 4, cap. 7, a num. 9. In statu naturæ lapsæ non est debilius ab extrinseco, quam esset in statu puræ naturæ, Proleg. 4, cap. 9, num. 4. In naturalibus fuisse vulneratum, quo sensu verum, Prolegom. 4, cap. 8, num. 19.
12. Unde homini proveniat difficultas bene operandi in statu naturæ lapsæ, ibid., num. 14.
13. Homo ex vi peccati originalis non nascitur in termino damnationis, sed in via ad illam, Proleg. 4, cap. 9, num. 8 et 10.

14. Hominem lapsum ante gratiam non esse liberum ad non peccandum, quo sensu verum, Prolegom. 4, cap. 9, num. 13.
15. Homo servus diaboli quibus modis sit factus, ibid., num. 16 et 17. An in statu puræ naturæ minus tentaretur? ibid., n. 17, et lib. 1, cap. 23, n. 25.
16. Hominem lapsum nullum opus absolute bonum posse per gratiam facere asserunt Lutherani, Proleg. 5, cap. 7, num. 10.
17. Homo existens in peccato mortali potest habere multos actus bonos, lib. 1, cap. 4, num. 6.
18. Hominem in hac vita non posse habere evidentiam in attestantia mysteriorum fidei sine gratiæ auxilio est probabilius, lib. 2, cap. 10, num. 4.
19. Homo lapsus potest aliquando bene moraliter operari, sine speciali auxilio gratiæ, lib. 1, cap. 8, num. 4. Non potest naturaliter diu vivere sine peccato mortali contra legem naturalem, lib. 1, cap. 24, num. 36. In natura integra posset diu servare totam legem naturalem sine speciali gratia, lib. 1, cap. 24, num. 6.
20. Homo lapsus non potest diu sine gratia servare totam legem naturalem absque mortali culpa, lib. 1, cap. 26, num. 4. Oppositum est temerarium, ibid., num. 12.
21. Requiraturne gratia habitualis, an sufficiat actualis et supernaturalis quoad modum ad servandam diu totam legem naturalem sine peccato mortali? lib. 1, cap. 27, a num. 1. Talis gratia de lege ordinaria datur fidelibus tantum iisque justificatis, ibid., a num. 15.
22. Homo in pura natura non posset sine gravi lapsu servare diu totam legem naturalem absque peculiari Dei auxilio, lib. 1, cap. 28, num. 4. —Nec esset ad hoc potentior, quam in statu naturæ lapsæ, ibid., num. 8.
23. Homo in puris naturalibus haberet peculiarem aliquam Dei providentiam ad servandam totam legem naturalem si vellet, ibid., a num. 9.
24. Homo lapsus tripliciter potest amare Deum super omnia ut finem naturalem, libro 1, capit. 35, num. 16.
25. Homo in puris naturalibus non posset per vires naturæ diligere Deum super omnia etiam ut finem naturalem, lib. 1, cap. 36, num. 2. Nec etiam ad breve tempus, ibid. Posset tamen cum aliquo Dei auxilio, ibid., num. 8.
26. Possitne homo lapsus, vel in puris naturalibus naturales virtutes acquirere sine gratiæ auxilio? lib. 1, cap. 38, per totum fere. An in natura integra posset perfecte acquirere virtutes naturales? lib. 1, cap. 38, num. 2. Utrum in statu naturæ lapsæ, ibid., num. 3.
27. Homo sine charitate nec amore elicito nec innato diligit Deum ut finem supernaturalem, ibid., n. 13. Diligit tamen ut finem naturalem, ibid.
28. Homo. Vide GRATIA.

HORMISDAS.

1. Hormisdæ Pontificis Romani pro Gratia et Augustino tuendo sollicitudo et auctoritas, Proleg. 6, cap. 1, num. 23.

I

IGNORANTIA.

1. Ignorantia. Vide VULNUS.
2. Ignorantia. Vide STATUS, num. 16.

IMAGO.

1. Quo sensu dicatur homo a Patribus imaginem Dei perdidisse per peccatum, Prolegom. 4, capit. 7, a num. 9.

IMPERIUM.

1. Imperium in intellectu non distinguitur a iudicio practico, lib. 1, cap. 2, num. 10.
2. Imperium an requiratur ad primum actum voluntatis, ibid., num. 11.

INDIFFERENTIA ET INDIFFERENS.

1. Actus indifferens in individuo non datur, lib. 1, cap. 9, num. 46, et cap. 19, num. 10.
2. Indifferentia ad libertatem. Vide LIBERTAS. Vide POTENTIA.

INFALLIBILE ET INFALLIBILITAS.

1. Quid sit infallibilitas actus, lib. 2, c. 10, n. 13.
2. Infallibilitas actus duplex, materialis, scilicet, et formalis, ibidem. Quæ et qualis sit utraque, ibidem.
3. Infallibile. Vide FIDES.

INFANS.

1. Infantes qui in originali decedunt, possunt habere honestas operationes, Proleg. 4, cap. 9, num. 7. Non sunt obstinati in malo, lib. 1, c. 15, n. 10.
2. Infantium libertas. Vide LIBERTAS, num. 10.

INFIDELES.

1. Infideles possunt interdum bene operari, lib. 1, cap. 6, num. 6. Etiam sine veri Dei cognitione, ibidem, num. 8.

INITIUM.

1. Initium salutis ex nobis esse docuerunt Semipelagiani, Proleg. 5, cap. 6, num. 6.

INIMICUS.

1. Inimicorum dilectio moraliter bona an dari possit sine gratiæ auxilio, lib. 1, cap. 37, num. 14.

INNOCENTIVS.

1. Innocentius primus damnavit primo Pelagianam hæresim, Prolegom. 6, cap. 1, num. 2. Ut fidei definitio accipienda est illius doctrina de gratia, ibid., num. 3.

INTELLECTUS.

1. Intellectus non est formaliter liber, Prolegom. 1, cap. 3, num. 6 et 7.
2. Intellectus potest moveri sine prævia motione voluntatis, non tamen e contra, lib. 1, c. 11, n. 4.
3. Intellectus Angelicus a solo Deo immediate moveri potest extrinsece, lib. 1, cap. 13, num. 9.

INTELLECTUS UT EST DONUM SPIRITUS SANCTI.

1. Intellectus ut donum actuale non est pura apprehensio, sed aliquod iudicium includit, lib. 2, c. 19, num. 4. Quænam sit ejus natura, et munus, ibid., num. 5. Quomodo distinguitur a dono sapientiæ, an præcedat vel sequatur fidem infusam, ibidem, num. 7 et 8. Esse hoc donum actum in sua substantia supernaturalem probabilius, ibid., n. 11.

INTERPRETATIO ET INTERPRES.

1. Interpretatio sermonum, quænam gratia, Proleg.

- 3, cap. 5, a num. 55. Quomodo differat a dono linguarum? ibid., num. 59. Sæpe conceditur prædicatoribus infidelium conversionem procurantibus, ibid. Septuaginta item interpretibus et vulgato concessam aliqui credunt, ibid.
2. Quod donum interpretandi concessum creditur D. Bernardo et aliis Ecclesiæ Doctoribus, ibidem, num. 61.

J

JOANNES.

1. Joannis quarti, Pontificis Romani, de Gratia doctrina contra Pelagianum, Proleg. 6, c. 1, n. 15.
2. Joannes, Constantinopolitanus Patriarcha, Pelagii sectator, a D. Gregorio detectus et expugnatus, ibidem.

JURISDICTIO.

1. Jurisdictio in foro interno pertinet ad gratias gratis datas, Prolegom. 3, cap. 5, num. 60.

JUSTITIA ET JUSTUS.

1. Justitia originalis. Vide GRATIA, num. 18, 19, 20, et HABITUS, num. 4.
2. Præceptum conservandi justitiam originalem. Vide PRÆCEPTUM, num. 2.
3. Justus. Vide GRATIA, num. 37, 38, 39.

JUSTITIA PROUT EST QUARTA BEATITUDO.

1. Justitiæ fames et sitis ponitur quarta beatitudo a Christo Domino Matthæi, 5, lib. 2, c. 22, n. 12.
2. Hæc justitia non est tantum specialis virtus moralis ad alterum, sed collectio actuum vel affectuum omnium virtutum quibus homo appetit justificari, vel in sanctitate crescere, ibidem.
3. Hæc justitia non distinguitur ab actibus donorum et virtutum circa eandem materiam, ibidem.

L

LEX.

1. Legem sic mittere ad regnum quemadmodum Evangelium asseruit Cælestius, Proleg. 6, cap. 7, in lib. August., cap. 8.
2. Legem a fide quomodo distinguit Paulus, Proleg. 5, cap. 1, num. 4.
3. Lex naturalis non potest tota servari sine gratia, lib. 1, cap. 14, num. 7.
4. Lex. Vide HOMO, num. 19 et 20.

LEO.

1. Leo Magnus, Pontifex Romanus, Pelagii hæresim penitus extinxit, Proleg. 6, cap. 1, num. 14, 15 et 19. Ejus canones ab Hormisdæ relati, num. 24.
2. Leonis noni de gratia professio et doctrina, ibid., num. 25.

LIBERTAS ET LIBERUM.

1. Libertas quotuplex sit, et quæ propria, Proleg. 1, cap. 1, num. 3.
2. Libertas a sola coactione carentiam violentiæ tantum requirit, Prolegom. 1, cap. 1, num. 5.
3. Libertatem a necessitate in homine dari de fide est, Prolegom. 1, cap. 4, num. 8.
4. Liberæ potentiæ quæ necessitas repugnet, Proleg. 1, cap. 1, num. 9. Libertas actus tollitur si potentia

ab intrinseco, vel extrinseco necessitatem patitur, ibidem.

5. Libertas formalis potentiam activam vendicat, Prolegom. 1, cap. 2, num. 2.
6. Libertas creata primario internos actus, et his mediantibus externas actiones respicit, ibidem, num. 7. Divina vero primario externas actiones respicit, ibidem.
7. Libertatis distinctio quoad speciem et exercitium: et in quo utraque consistat, ibidem.
8. Libertas proxima completam virtutem activam necessario exigit, Proleg. 1, cap. 2, num. 10. Libertas in actu primo potest esse proxima vel remota, ibidem, a num. 13.
9. Libertas proxima includit omnia requisita tam ex parte Dei, quam aliarum causarum, ibidem, cap. 3, num. 12. Libertatem non destruit actualis Dei concursus cum voluntate creata, ibid., num. 16.
10. Prædestinatio, seu præscientia actuum bonorum libertatem operantis non evertunt, Prolegom. 1, cap. 6, num. 2.
- Pueri vel amentes libertatem non habent, etsi potentiam de se liberam habeant, Proleg. 1, cap. 2, num. 14.
11. Libertatem omnino destruit motio antecedens, Proleg. 1, cap. 3, num. 15.
12. Libertati aliqua suppositio seu necessitas officit: non tamen omnis, Proleg. 1, cap. 6, n. 2 et 3.
13. Libertas formalis non consistit in iudicio rationis indifferente, talique iudicio stante voluntas necessitari a Deo potest, Proleg. 1, cap. 6, num. 32.
14. Libertatis vires debilitatæ per peccatum originale, Proleg. 4, cap. 7, n. 1. Non tamen amissam esse libertatem de fide constat, ibid., num. 3 et 4.
15. Libertas non est donum gratuitum, sed proprietatis naturæ, Proleg. 4, cap. 7, num. 2.
16. Libertas radicalis et formalis quomodo læsæ in homine in statu naturæ lapsæ, ibidem, capit. 8, numer. 15.
17. Agi seu moveri a Deo non tollit indifferentiam libertatis, Proleg. 6, cap. 7, in lib. Augustini, c. 2, in adnotatione sequenti.
18. Lutheri error circa libertatem, Proleg. 5, cap. 7, num. 3.
19. Calvinii et Kemnicii error libertatem negantium post peccatum Adæ, Proleg. 1, c. 7, n. 4 et 5.
20. Libertas. Vide POTESTAS.
21. Libertas in actus. Vide ACTUS, numer. 2, 3 et 4. Vide CONCURSUS. Vide ELECTIO.
22. Actus supernaturalis quoad substantiam non tollit quominus sit liber, lib. 2, cap. 9, num. 5.
23. Causæ liberæ, ut influxum suspendant, Dei concursu non indigent, Proleg. 1, cap. 5, n. 19.
24. Hominem lapsum ante gratiam non esse liberum ad non peccandum quo sensu verum sit, Proleg. 4, cap. 9, num. 13.
25. Intellectus non est formaliter liber, Prolegom. 1, cap. 3, num. 6 et 7.
26. Libertas. Vide POTENTIA, a num. 1.

LIBERUM ARBITRIUM.

1. Liberum arbitrium hominis ante gratiam non esse liberum, quo sensu dicant Patres, Prolegom. 4, cap. 7, num. 11.
2. Liberi arbitrii vires quoad perfectionem, quam in statu puræ naturæ haberent, non fuerunt diminutæ in natura lapsa ex vi originalis peccati, Proleg. 4, cap. 8, a num. 5.